

(KANS)ARMOEDE 7X7

Bronnenkaart 3 : OUDERCONTACTEN

Oudercontacten : De mate waarin we ons kunnen inleven in die ouder(s) die voor ons zit(ten) is de allerbelangrijkste voorwaarde voor een goed gesprek met de ouder(s). Hoe is het voor hem/haar om naar een oudercontact te komen? Vanuit welke bril kijkt hij/zij naar leerkrachten, naar de school? In welke omstandigheden leven deze ouders? Welke verwachtingen hebben ze naar hun kind, naar de leerkracht?

Ouders hebben ook vaak het gevoel dat ze onkundig zijn tegenover de leerkracht, vanuit vroegere negatieve ervaringen durven ze niet te gaan naar oudercontacten, ze zijn bang voor bedreigende vragen over de thuissituatie, ...

Daarnaast staat de school vaak veraf van hun leefwereld. Er wordt een andere taal gesproken dan de taal die zij gewoon zijn te gebruiken, er is een andere cultuur met andere waarden en normen. Binnen de algemene principes en een grondhouding van respect en inleving zijn **volgende suggesties** voor individuele oudercontacten bruikbaar, overigens voor gesprekken met àlle ouders:

- Bouw van bij de start van het schooljaar een vertrouwensrelatie op door je niet te beperken tot contact via de schoolagenda, maar door ten volle ook de minder formele contactmomenten te benutten (schoolpoortgesprekken, open-klas-week, ...); als een individueel gesprek nodig is n.a.v. problemen is er al een vertrouwensband gesmeed.
- Wanneer men ouders onmiddellijk na of voor de school uitnodigt, heeft dit soms meer succes dan activiteiten waar ze speciaal voor moeten komen. Voor sommige ouders is het ook een hele hulp wanneer er in de school kinderopvang is voorzien tijdens het oudercontact.
- Nodig, zeker bij slecht-nieuws-gesprekken, altijd beide ouders uit. Dit zorgt ervoor dat beiden op hetzelfde moment van dezelfde persoon de informatie gekregen hebben.
- Het heeft doorgaans meer succes wanneer men de ouders persoonlijk aanspreekt voor het ouder contact dan wanneer men een onpersoonlijk briefje meegeeft of een nota in de agenda van het kind zet. Wanneer men lang op voorhand de mensen uitnodigt voor een oudercontact, kan het zinvol zijn om vlak ervoor, ter herinnering, nog eens even te telefoneren naar de ouders.
- Het onthaal van de ouders bij een oudercontact is heel belangrijk. Voor een ouder die nog niet vaak of nog niet in de school is geweest, kan het onbekende gebouw wel afschrikken. Het is daarom niet slecht dat er bij de ingang van de school iemand aanwezig is die de ouders de weg kan tonen naar de klas van hun kind. De ouders moeten het gevoel krijgen dat ze welkom zijn. Het wachten is minder erg met een kopje koffie.
- Wanneer ouders naar het oudercontact komen is het belangrijk hen ook aan het woord te laten en belangstelling te tonen voor wat zij over hun kind te vertellen hebben. Probeer correcte informatie te geven over de prestaties en het gedrag van

het kind, maar probeer ook de positieve dingen in het kind te zien en te zeggen. Probeer ook de inspanningen die de ouders doen te zien en te erkennen. Bereid het gesprek goed voor: Wat wil je weten van de ouders over het kind? Wat wil je zeggen over het kind? Wat wil je bereiken met het gesprek. Welke afspraken wil je maken? Ondersteun wat je zegt zoveel mogelijk met concrete voorbeelden, concreet materiaal en vermijd vage, etiketterende beschrijvingen. Neem de tijd om te luisteren en om naar hun beleving te peilen en zorg ervoor dat er een evenwicht is in het gesprek tussen luisteren naar de ouders en zelf praten.

- Probeer regelmatig te checken bij de ouders of jouw boodschappen wel overkomen zoals jij ze bedoelt. Vat af en toe samen wat al gezegd is.
- Geef de ouders voldoende kans om zelf vragen te stellen door tijd te geven, stiltemomenten te respecteren, hen uit te nodigen om zelf vragen te stellen.
- Vat op het einde nog eens samen, en maak heel concrete afspraken.

Tips voor oudercontacten (Eventueel om op te nemen in het schoolwerkplan)

Hier enkele tips voor oudercontacten. Heel wat van deze tips zijn evident en worden toegepast. Ze zijn vooral bedoeld voor jongere leerkrachten, maar ook voor de "vaste waarden van het team" kunnen ze een opfrissing zijn.

1. Een sleutelbegrip om een oudercontact tot een goed einde te brengen is respect. De ouders moeten het idee hebben dat zij hoe dan ook in hun waarde worden gelaten en worden gerespecteerd.
2. Het is belangrijk om met ouders bondgenoten te worden, om samen naar oplossingen te zoeken. Leerkracht en ouders moeten partners worden om samen de juiste aanpak te vinden die de loopbaan van het kind in het basisonderwijs zo soepel mogelijk laat verlopen. Het creëren van zo 'n band vergt de nodige tijd. Van groot belang is de manier waarop u het gesprek ingaat en hoe u zich opstelt als leerkracht (zie verder).
3. Als leerkracht moet u goed en werkelijk kunnen luisteren. Een ouder merkt snel als er niet echt naar hem of haar geluisterd wordt. Het is erg frustrerend als het luisteren als "schijn" ervaren wordt. Non-verbaal gedrag is in dit verband erg belangrijk. De leerkracht moet de ouder aanmoedigen om te vertellen. Dit kan op verschillende manieren gebeuren. Bijvoorbeeld door oogcontact, toeknikken of glimlachen. Maar ook door "geluidjes" te maken, kan kenbaar worden gemaakt dat er écht geluisterd wordt (hm, oh, ja, zo?, en toen?...)
4. De techniek van het "doorvragen" is erg belangrijk. Als deze techniek goed wordt beheerst, kun je als leerkracht erg veel te weten komen. Manieren om door te vragen, zijn bijvoorbeeld: "Hoe bedoelt u dat?", "Kunt u daar een voorbeeld van geven?"... Vraag de ouders dus naar zoveel mogelijk concrete voorbeelden en illustraties.

5. Zorg voor een beleefde introductie en stel de ouders op hun gemak. Overloop eerst de positieve kanten van het kind. Bespreek niet alleen de leerhouding maar ook de leefhouding.
6. Hanteer de "stormram – methode" niet. Bijvoorbeeld: "Uw dochter is een zeer vervelend kind", zonder enige inleiding, recht op de man af. Geen wonder dat ouders dan gaan steigeren.
7. Het is niet de taak van de leerkracht om ouders op fouten in het ouderschap te wijzen, maar om steun te geven, in het belang van het kind. Een leerkracht moet niet een betere ouder willen zijn.
8. Als ouders tijdens het gesprek ruzie met elkaar maken dan mag een leerkracht geen partij kiezen. "Meervoudig partijdig zijn" is een sleutelvaardigheid en attitude, ook als de leerkracht het beslist oneens is met een van de ouders.
9. Voorkom een welles – nietes spelletje. Een ouder kan een andere mening hebben. Dat kan en dat mag.
10. Kritiek van ouders op school is vaak pijnlijk om aan te horen. Maar het is onverstandig om meteen "tegenas" te geven. Het is beter om de kijk van de ouders op het probleem te erkennen en dan uw eigen mening beleefd daarnaast te zetten. Het is beslist onverstandig om uw eigen visie "vierkant tegenover" die van de ouders te presenteren. Achter kritiek van ouders zit vaak een intens verlangen. Probeer dat verlangen te ontdekken in plaats van een discussie aan te gaan over "de waarheid".
11. Stille of zwijgzame ouders worden meer uitgenodigd door "open" vragen dan door "gesloten" vragen. Een open vraag is bijvoorbeeld: "Hoe merkt u thuis aan uw zoon dat hij niet graag naar school komt?" , "Kunt u een voorbeeld geven van hoe uw dochter thuis verdrietig is?"
12. Bijna automatisch projecteren de ouders het probleem van hun kind op zichzelf, hun inzet, hun taak als opvoeder, hun ouderschap. Vandaar dat het belangrijk is de inzet van de ouders vooraf te honoreren.
13. Als een ouder zich ernstig zorgen maakt, ga daar dan serieus mee om. Je kan zorgen niet zomaar wegdeneren.
14. Laat de ouder zoveel mogelijk aan het woord. Het oudercontact gaat niet over de leerkracht zelf.
15. Vraag zelf suggesties om een probleem op te lossen.
16. Doe suggesties (b.v. Elke avond tien minuutjes samen lezen) altijd vrijblijvend en vraag de mening van de ouder of de suggestie haalbaar is voor hem of haar. Het is zelfs beter om allerlei suggesties te presenteren, waaruit ouders zelf kunnen kiezen. Dat bevordert hun zelfrespect en zelfwaardering als ouders.

17. Een leerkracht moet durven zeggen: "Ik kan hier momenteel niet op antwoorden. Ik zal u later het antwoord meedelen." Sommige antwoorden vragen gewoon meer tijd.
18. Ga niet in op vermeende oorzaken van problemen of gedrag (b.v. "Zijn vader is ook zo") Richt het gesprek weer op het gewenste gedrag.
19. Ga niet in op kritiek op collega ' s van de school of praat niet over andere kinderen uit de klas. Richt het gesprek zo vlug mogelijk weer op het gewenste gedrag.
20. Hanteer de "bazaartechniek" niet, waarbij je je ervan af probeert te maken door te zeggen: "Hij is niet de enige, er zijn er nog in de klas". Of door over zichzelf te praten: "Bij mij is hij goed hoor maar bij mijn duo-partner...of bij de leerkracht van vorig jaar..." Of "Ik kan u verzekeren, mevrouw, dat ik er zelf ook wakker van lig". Of "Het komt niet door mij, daarvoor moet u bij mijn collega zijn...".
21. Zorg er voor dat er niet afgeweken wordt van het onderwerp (bv. "We gaan op vakantie naar...") Richt het gesprek zo vlug mogelijk weer op het gewenste gedrag.
22. Benadruk wat goed gaat. Ouders willen ook weten wat er goed gaat. Als de leerkracht voor de ouders alleen maar opdreunt wat er allemaal moet veranderen, dan komen ze in verzet.
23. Als het nodig blijkt, plan een vervolgesprek, een vervolgnota...Als u zaken afspreekt met de ouders tijdens een oudercontact, zorg er dan voor dat deze daadwerkelijk uitgevoerd worden.
24. Er zijn ook ouders die een geweldig rapport van hun zoon of dochter krijgen te zien en dan denken: als alles goed gaat, zal er wel niets te bespreken zijn. Maar er is niet één ouder die niet toch graag persoonlijk hoort dat het goed gaat met zijn (of haar) kind. Voor het kind is het belangrijk dat het in zo' n gesprek wordt erkend in succesvol leren. Een bevestiging, die als een enorme motivatie werkt.
25. Vaak horen we van leerkrachten de klacht dat precies de ouders die zij willen zien, nooit opdagen op de ouderavond. Dan kan een telefoontje wonderen doen. Als leerkracht hoef je zelfs de ouderavond niet af te wachten.
26. Gescheiden ouders worden beiden geïnformeerd over het oudercontact via de nieuwsbrief. Overigens is het ook voor het kind van belang dat beide ouders worden geïnformeerd.